

ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලය- 2012

1 මූල්‍ය ප්‍රකාශන

1.1 තත්ත්වගණනය කළ මතය - මණ්ඩලය

මෙම වාර්තාවේ 1.3 ඡේදයේ දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර, මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

තත්ත්වගණනය කළ මතය - සමූහය

මෙම වාර්තාවේ 1.2 හා 1.3 ඡේදවල දක්වා ඇති කරුණුවලින් වන බලපෑම හැර මූල්‍ය ප්‍රකාශනවලින් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලයේ සහ එහි පරිපාලිතයන්හි මූල්‍ය තත්ත්වය සහ එදිනෙන් අවසන් වර්ෂය සඳහා එහි මූල්‍ය ක්‍රියාකාරීත්වය හා මුදල් ප්‍රවාහ ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව සත්‍ය හා සාධාරණ තත්ත්වයක් පිළිබිඹු කරන බව මා දරන්නාවූ මතය වේ.

1.2 සමූහයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම්

පහත සඳහන් පරිපාලිත සමාගම් පිළිබඳ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අයිතිය සමාලෝචිත වර්ෂයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි.

සමාගමේ නම	සෘජු අයිතිය		සමූහ
	එල්ටීඑල් හෝල්ඩින්ග්ස් (පුද්ගලික) සමාගමට	ලෙකෝ (පුද්ගලික) සමාගමට	අයිතිය මණ්ඩලයට
	%	%	%
(i) පවන් දනවි (පුද්ගලික) සමාගම	51	-	32
(ii) නිව්දු (පුද්ගලික) සමාගම	48	-	30
(iii) නිව්දු අසුපිනෙල්ලා (පුද්ගලික) සමාගම	48	-	48
(iv) ඇන්ට් ලෙකෝ මීටරින් (පුද්ගලික) සමාගම	-	70	38.5

1.3 ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන පිළිබඳ අදහස් දැක්වීම්

1.3.1 ශ්‍රී ලංකා ගිණුම්කරණ ප්‍රමිත (ශ්‍රී ලංගිප්‍ර) හා ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්ති

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) ශ්‍රී ලංගිප්‍ර 2 - තොග : ප්‍රමිතියට අනුව පිරිවැය හා ශුද්ධ උපලබ්ධි වටිනාකමින් අඩු අගයට තොග ගණනය කළ යුතු අතර තොගවල පිරිවැය පිළිවෙලින් ප්‍රථම ලැබීම් ප්‍රථම නිකුතු (FIFO) හෝ බර තැබූ සාමාන්‍ය පිරිවැය සූත්‍රය යොදා ගනිමින් ගණනය කළ යුතුය. එහෙත් ප්‍රමිතියට පටහැනිව, මණ්ඩලය තම බෙදාහැරීම් කලාපවල ඇති තොග අගය කිරීම සඳහා සම්මත මිල යොදා ගෙන තිබුණි.

ශ්‍රී ලංකා වරලත් ගණකාධිකාරී ආයතනය විසින් නිකුත් කරන ලද නියෝගවලට අනුව, මිල උච්චාවචනයට යටත් තොග අගය කිරීම සඳහා ප්‍රමිත පිරිවැය යොදා ගැනීමට ඉඩදිය හැකි අතර එසේ නොමැති නම් තොග වටිනාකම පිරිවැය හෝ ශුද්ධ උපලබ්ධි වටිනාකමින් අඩු අගයට ගණනය කළ යුතුය.

මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(i) පවත්නා තත්ත්වයට අනුව මිල ඉහළ යන නමුත් උච්චාවචනය නොවේ. මණ්ඩලය බොහෝ අවස්ථාවලදී තථ්‍ය ප්‍රමාණයට වඩා ඔවුන්ගේ සම්මත මිල අධි ඇස්තමේන්තුගත කර ඇති බව පැහැදිලි විය. උදාහරණයක් වශයෙන් 2012 වර්ෂයේදී ද්‍රව්‍ය මිල හා ශ්‍රම රේටයන් අධි ඇස්තමේන්තුගත කිරීමෙන් හඳුනාගත් ශුද්ධ ආදායම පිළිවෙලින් රු.මිලියන 1,647 (2011 - රු.මිලියන 2,920) ක් හා රු.මිලියන 1,034 (2011 - රු.මිලියන 803) ක් විය. එයට අමතරව ආදායම් ප්‍රකාශනයේ ආදායම් ලෙස හඳුනාගෙන තිබූ රු.මිලියන 1,574 (2011 - රු.මිලියන 1,255) ක මුදලක් පොදු කාර්ය පිරිවැය (භාවිතා කළ තථ්‍ය ශ්‍රම පැය සඳහා යොදා ගත් ප්‍රමිත රේටයට ගණනය කළ) ලෙස කාර්ය පිරිවැයට අයකර තිබුණි.

එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට තොග, කෙටිගෙන යන වැඩ, නඩත්තු හා නිම කරන ලද කාර්ය පිළිබඳ සාධාරණ අගය නිරීක්ෂණය නොවීය.

(ii) මණ්ඩලය විසින් ඉදිකරන ලද වත්කම් අගය කිරීම සඳහා ඒකාකාරී ප්‍රතිපත්තියක් අනුගමනය කර නොතිබුණි. උදාහරණයක් වශයෙන් විදේශ මූල්‍යයන් ව්‍යාපෘතිවලින් ඉදිකරන ලද සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් (Transmission Lines) හා සමහර බෙදාහැරීම් රැහැන් තථ්‍ය පිරිවැයට අගය කර තිබූ අතර වෙනත් කාර්යයන් එනම් සේවා ප්‍රධාන සම්බන්ධතා (Service Main Connection) පද්ධති විශාලනය (System Augmentation) ඉරාන මූල්‍යයන් ව්‍යාපෘතිවලින් සිදුකරන ලද කාර්යයන්, ගම නැගුම, විමධ්‍යගත අයවැය (Decentralized Budget) ආදිය ප්‍රමිත පිරිවැයට අගය කර තිබුණි.

(ආ) ශ්‍රී ලංගී ප්‍ර 20 - රජයේ ප්‍රදාන ගිණුම්ගත කිරීම හා රජයේ ආධාර හෙළිදරව් කිරීම

ග්‍රාමීය විදුලි බල සැපයුම් වැඩ සටහන් ඇතුළත් විදුලි බල උත්පාදනය, හුවමාරු කිරීම හා බෙදාහැරීම් වැඩ සටහන් සඳහා මණ්ඩලය විසින් ලද විදේශ ආධාර සහ ප්‍රාග්ධන ප්‍රදාන දීර්ඝ කාලයක් දායක ප්‍රාග්ධනය ලෙස සලකා තිබුණි. එසේ වුවද මහා භාණ්ඩාගාරය විසින් එවැනි සමහර ප්‍රදාන, ප්‍රාග්ධන දායකය ලෙස සලකා නොතිබුණි. 2012 වර්ෂය සඳහා ශ්‍රී ලංකා ප්‍රජාතාන්ත්‍රික සමාජවාදී ජනරජයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, මණ්ඩලය සඳහා මුළු ප්‍රාග්ධන දායකය රු.බිලියන 96 ක් වූ අතර මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව එය රු.බිලියන 110 ක් ලෙස දක්වා තිබුණි. ඒ අනුව රු.බිලියන 14 ක රජයේ ප්‍රදාන වෙනස සම්බන්ධයෙන් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල කරන ලද ගිණුම්කරණ ගැලපීම ප්‍රමිතිය සමඟ අනුකූලවී නොතිබුණි.

(ඇ) ශ්‍රී ලංමුචාප්‍ර 1 - ප්‍රථම වරට ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිති යොදා ගැනීම - සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල පහත සඳහන් විෂයයන් සඳහා ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

- (අ) තොග හා වෙනත්
- (ආ) සේවක ණයගැතියන්
- (ඇ) බදුකර / දේපල පිරියත උපකරණ
- (ඈ) රක්ෂණ සංචිත අරමුදලේ ආයෝජනය
- (ඉ) ගෙවිය යුතු වෙළඳ ශේෂ
- (ඊ) සම්බන්ධිත පාර්ශ්වයන්ට ලැබිය යුතු මුදල

(ඇ) ශ්‍රී ලංගීප්‍ර 24 - සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් හෙළිදරව් කිරීම

ශ්‍රී ලංගීප්‍ර 24 හි අවශ්‍යතාවය ප්‍රකාරව සම්බන්ධිත පාර්ශවයන්හි සම්බන්ධතාවයේ ස්වභාවය මෙන්ම සම්බන්ධතාවය පිළිබඳ විය හැකි බලපෑම අවබෝධ කර ගැනීම සඳහා ගනුදෙනු සහ හිඟ ශේෂයන් පිළිබඳ අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු හෙළිදරව් කිරීම මඟින් සම්බන්ධිත පාර්ශව අතර ගනුදෙනු මණ්ඩලය විසින් මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර නොතිබුණි. මණ්ඩලය සමඟ සම්බන්ධතාවය ඇති සමාගම් සමඟ වූ පහත සඳහන් කොන්ත්‍රාත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (i) වවුනියා, කිලිනොච්චි සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ව්‍යාපෘතිය - ජාසබැ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘතිය
- (ii) සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීමේ සම්ප්‍රේෂණ රැහැන් ව්‍යාපෘතිය - ආසබැ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘතිය
- (iii) සම්ප්‍රේෂණ පද්ධතිය ශක්තිමත් කිරීමේ නැගෙනහිර පළාත් ව්‍යාපෘතිය - ආසබැ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘතිය (කොන්ත්‍රාත් මුදල රු.මිලියන 1,345 ක් විය)
- (iv) උතුරු නැගෙනහිර විදුලිබල සම්ප්‍රේෂණ සංවර්ධන ව්‍යාපෘතිය - ආසබැ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘතිය (කොන්ත්‍රාත් මුදල රු.මිලියන 425)
- (v) ජාලක උප පොළ විශාලන ව්‍යාපෘතිය අදියර II - (Augmentation Grid Substation Project Phase II) ආසබැ මූල්‍යයන ව්‍යාපෘතිය (කොන්ත්‍රාත් මුදල රු.මිලියන 1,815 කි)
- (vi) ජාලක උප පොළ විශාලන ව්‍යාපෘතිය අදියර I - (Augmentation Grid Substation Project Phase I) ශ්‍රී ලං මූල්‍යයන ව්‍යාපෘතිය
- (vii) ගාල්ල ජාලක උපපොළ - විශාලන හා පුනරුත්ථාපන ව්‍යාපෘතිය
- (viii) පුනර්ජනනීය බලය ව්‍යාපෘතිය අන්තර්ග්‍රහණය කිරීම සඳහා ජාලක උප පොළ විශාලන ව්‍යාපෘතිය - සීතාවක, බලංගොඩ , බදුල්ල, නුවරඑළිය, උකුවෙල ජාලක උපපොළවල් විශාලනය හා නව මහියංගන ජාලක උප පොළ ඉදිකිරීම (කොන්ත්‍රාත් මුදල රු.මිලියන 2,336 කි.)

1.3.2 ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු

පහත සඳහන් ගිණුම්කරණ අඩුපාඩු විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

- (අ) මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල හෙළිදරව් කර තිබූ ප්‍රතිපත්තියට පටහැනිව විශාල හානි හැර දේපල, පිරියත හා උපකරණවලට සිදුවූ හානි "ඉන්ෂුරන්ස් එස්ක්‍රෝ " අරමුදලට අයකර නොතිබූ අතර එම පාඩු හා හානි ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ අරමුදල්වලින්

දරා තිබුණි. එබැවින් ගිණුම්කරණ ප්‍රතිපත්තිවල විශේෂයෙන් සඳහන් කිරීමේ අරමුණ ඉටුවී නොතිබුණි. එවැනි වියදම් රු.මිලියන 71 ක් 2012 වර්ෂයේදී රක්ෂණ අරමුදලින් දැරීමෙන් තොරව මණ්ඩලයේ අරමුදල්වලින් දරා තිබුණු බව නියැදි පරීක්ෂණයේදී අනාවරණය විය. තවද, එම භාතියෙන් මණ්ඩලයට සිදු වූ පාඩුව නිශ්චය කර නොතිබූ අතර, ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කර නොතිබුණි. එසේම එම පාඩු සෘජුවම ආදායමට එරෙහිව අයකිරීමේ ක්‍රමයක් අනුගමනය කිරීමේ හේතුවෙන් මණ්ඩලයේ දේපලවලට සිදුවන පාඩුව නිශ්චය කිරීමට විධිමත් වාර්තා ලබා ගැනීමට නොතිබුණි.

(ආ) ඉන්ජුවරන්ස් එස්ක්‍රෝ අරමුදල ආරම්භයේ සිටම එම අරමුදලේ ආයෝජනයන්ගෙන් උපයන පොලී ආදායම එස්ක්‍රෝ අරමුදලේ ආදායමක් ලෙස සලකනු වෙනුවට මණ්ඩලයේ ආදායමක් ලෙස සලකා තිබුණි. කෙසේ වුවද, එම දෝෂය විගණනයේදී පෙන්වාදීමෙන් පසුව, 2011 වර්ෂයේ සිට එම දෝෂය නිවැරදි කර තිබුණද පෙර වර්ෂවල සිදුවී තිබූ දෝෂයන් සඳහා ගැලපීම් කර නොතිබුණි. මේ නිසා ඉන්ජුවරන්ස් එස්ක්‍රෝ අරමුදලේ ශේෂය හා එහි ආයෝජන ශේෂය සැසඳිය නොහැකි විය. උදාහරණයක් ලෙස 2005 සිට 2010 වර්ෂය දක්වා වූ පසුගිය වර්ෂ හයක් සඳහා නොගැලපුණු ශේෂය රු.මිලියන 3,082 ක් විය.

(ඇ) 2010 / 2011 තක්සේරු වර්ෂයේදී අයකරගත් රඳවා ගැනීම් බදු රු.මිලියන 119 ක් අයකර ගත යුතු ලෙස අදාළ නොවන පරිදි දක්වා තිබුණු අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂ හා පාඩුව පිළිවෙලින් වැඩියෙන් හා අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඈ) විශේෂ අවස්ථා සඳහා ආලෝකය සැපයීම සම්බන්ධයෙන් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට විදුලි බල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයෙන් ලැබිය යුතු මුදල රු.මිලියන 62 ක බැර ශේෂයක් වුවද අදාළ ලිපිගොනුවේ අනුරූපී වාර්තා පදනම් කර ගෙන විගණනය විසින් කරන ලද ගණනය කිරීම් අනුව ලැබිය යුතු තර්ෂ මුදල රු. මිලියන 14 ක් විය. මේ නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන වෙනත් ණයගැතියන් රු.මිලියන 76 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඉ) පාර්ලිමේන්තු මන්ත්‍රීවරුන් සඳහා ආරක්ෂක ආලෝකකරණය සැපයීම සම්බන්ධයෙන් විදුලි බල හා බලශක්ති අමාත්‍යාංශයෙන් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලැබිය යුතු මුදල රු.මිලියන 8 ක් වුවද අමාත්‍යාංශය විසින් පවත්වා තිබූ වාර්තා අනුව ලැබිය යුතු තර්ෂ මුදල රු.මිලියන 6 ක් විය. මේ නිසා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙනත් ණයගැතියන් රු.මිලියන 2 කින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඊ) 2011 ජනවාරි 01 දිනට, 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට හා 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මෝටර් රථ වාහනවල සාධාරණ අගය නිශ්චය කිරීම හා ඒවායේ ගිණුම් තැබීම සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(i) අදාළ කමිටුවලට විධිමත් උපදෙස් හා මහපෙන්වීම් ලබාදී නොතිබූ බැවින්, වෙළඳපොළ වටිනාකම් නිශ්චය කිරීමේදී ඒකාකාරී ක්‍රමයක් අනුගමනය කර නොතිබුණි. උදාහරණයක් වශයෙන්, පරිපාලන මූලස්ථාන කමිටුව, වත්කම් කළමනාකරණ හා මධ්‍යගත සේවා සහ බෙදාහැරීම් කලාප 1 කමිටු විසින් 2011 ජනවාරි 01 දිනට වෙළඳපොළ වටිනාකම නිශ්චය කර ඉන්පසු මිලදී ගත් වාහනවල පිරිවැය එකතු කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, අනෙකුත් අංශයන්හි ඇගයීම් කමිටු විසින් පළමුව 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙළඳපොළ අගයන් හා ඉන්පසු 2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට හා 2011 ජනවාරි 01 දිනට වාහන වල වෙළඳපොළ අගයන් පිළිවෙලින් සියයට 6.7 කින් හා සියයට 7.6 කින් එම වෙළඳපොළ අගයන් වට්ටම් කිරීම් මගින් ගණනය කර තිබුණි.

(ii) ඉහත ප්‍රමාද දෝෂය (2011 වර්ෂයේ මෝටර් වාහනවල සාධාරණ අගය 2012 වර්ෂයේ වෙළඳපොළ අගය පදනම් කර ගෙන ගණනය කිරීම) හේතුවෙන් කමිටුව නිර්දේශ කරන ලද වෙළඳපොළ අගයන් සමාලෝචිත වර්ෂය සඳහා මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නිරූපණය වී නොතිබුණු අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන මෝටර් වාහන ගිණුමේ ශේෂය රු.මිලියන 396 කින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(iii) වාහන 63 ක් ධාවනයට නුසුදුසු වූ හෙයින් ඇගයීම් කමිටු විසින් ගර්හිත කර අපහරණය කිරීමට නිර්දේශ කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, එම වාහනවල අපහරණ වටිනාකම් නිශ්චය කර නොතිබුණි.

(උ) මණ්ඩලය විසින් එහි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ප්‍රමාද බදු ගැලපීම් 2012 වර්ෂයේදී පළමුවරට අනුගමනය කර තිබූ අතර, ශ්‍රී ලංකා මූල්‍ය වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වන පරිදි 2012 ජනවාරි 01 දිනට හා 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට පූර්ව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල නැවත දක්වා තිබුණි.

1982 සිට බදු වාර්තාවලට ඇතුළත් කර නොතිබූ වත්කම්වල මුළු වටිනාකම රු.මිලියන 43,894 ක් විය. එම ප්‍රමාද දෝෂය හේතුවෙන් බදු බැරකම නිශ්චය කිරීමේදී බදු ආදායමෙන් එම වත්කම්වල ප්‍රාග්ධන ඉඩහැරීමේ අදාළ කොටස අඩු කිරීමට මණ්ඩලයට නොහැකි වී තිබුණි. එම නිසා ප්‍රමාද බදු ගණනය කිරීමේදී රු.මිලියන 43,894 ක වත්කම් වටිනාකම ස්ථිර වෙනස්කම් ලෙස මණ්ඩලය සලකා තිබූ අතර ඉදිරියට ගෙන ආ බදු පාඩුව දළ වශයෙන් රු.මිලියන 12 කින් අඩුවෙන්

දැක්වීමට එය හේතුවී තිබුණි. එම රු.බිලියන 12 අනාගත බදු බැරකමෙන් හිමිකම්පෑමට නොහැකිවීම නිසා අවසානයේදී එම දෝෂය මණ්ඩලයට පාඩුවක් බවට පත් විය.

(ඌ) දේපල, පිරියත හා උපකරණ අපහරණයෙන් 2012 හා 2011 වර්ෂවලදී පිළිවෙලින් රු.මිලියන 55 ක් හා රු.57 ක් වූ ලාභ, නව ශ්‍රී ලංකා මුදල් වාර්තාකරණ ප්‍රමිතීන් යොදා ගැනීම පදනම් කර ගෙන මුදල් ප්‍රකාශනවලට කරන ලද සංශෝධනවලට අනුව නැවත ගලපා නොතිබුණි. අපහරණය කරන ලද වත්කම් පිළිබඳ විස්තර විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබූ බැවින් අඩුපාඩුවේ බලපෑම නිශ්චය කළ නොහැකි විය.

(එ) 2011 වර්ෂයේදී සිදුකරන ලද වාර්ෂික තොග සමීක්ෂණයේදී හානිවූ තොග ලෙස හඳුනාගත් රු.මිලියන 30 ක් වූ තොග විෂයයන් 2012 වර්ෂයේ සමීක්ෂණ කණ්ඩායම විසින් ගිණුම්වලට ගෙන නොතිබූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මුදල් ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන තොග ශේෂය සහ වලනය නොවන, සෙමින් වලනය වන හා හානිවූ තොග සඳහා ප්‍රතිපාදන එම මුදලින් අඩුවෙන් දක්වා තිබුණි.

(ඒ) 2012 වර්ෂයේදී බස්නාහිර පළාත දකුණ (WPS) 11 කාර්යාලය විසින් සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවන ලද එකතුව රු.මිලියන 18 ක් වූ ගෙවීම් 7 ක් අදාළ නොවන පරිදි මුදල් ප්‍රකාශනවල ගෙවිය යුතු ශේෂයක් ලෙස දක්වා තිබුණද 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම විෂයයන් ඔවුන් විසින් සපයා තිබුණි.

(ඔ) හම්බන්තොට ප්‍රදේශයේ සංවර්ධන කටයුතු හේතුවෙන් හම්බන්තොට ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශුද්ධ පොත් අගය රු.මිලියන 1,505 ක් වූ අධි බල (High Tension) හා අඩුබල (Low Tension) විදුලි රැහැන් ඉවත් කර තිබූ නමුත්, 2009 වර්ෂයේ සිට වාර්ෂික භෞතික සමීක්ෂණවලදී නැවත නැවත සඳහන් කර තිබුණද, කිසිදු ගැලපීමක් සිදුකිරීමෙන් තොරව ප්‍රාදේශීය කාර්යාලයේ ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයේ හා ලෙජර ගිණුම්වල ඇතුළත් වී තිබුණි. මෙම ප්‍රමාද දෝෂ හේතුවෙන් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මුදල් ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන දේපල, පිරියත හා උපකරණ එම මුදලින් වැඩියෙන් දක්වා තිබුණි.

තවද, එම අධි බල (HT) හා අඩු බල (LT) විදුලි රැහැන්වල පිරිවැය ලෙජර ගිණුම්වලින් ඉවත් නොකිරීමෙන් මුදල් ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන ප්‍රත්‍යාගණන සංචිතයට වන බලපෑම, ප්‍රත්‍යාගණන ප්‍රමාණයන්, ඉවත් කළ දිනයන්, සුන්බුන් වටිනාකම වැනි අදාළ තොරතුරු නොමැතිවීම හේතුවෙන් විගණනයේදී තහවුරු කළ නොහැකි විය.

(ඕ) පෙර වර්ෂවලදී දැනටමත් ප්‍රාග්ධනික කරන ලද සීඩා (SIDA) ව්‍යාපෘතිය යටතේ බෙදා හැරීම් කලාප 4 හි ඉදි කරන ලද සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදා හැරීම් රැහැන්වලට අදාළ රු.මිලියන 121 ක් වූ මිල විචලනය සමාලෝචිත වර්ෂයේදී ප්‍රාග්ධනික කර තිබුණි. මෙම මිල විචලනය අදාළ වත්කම් ගිණුමට (අදාළ සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීම් රැහැන්) එකතු කිරීමෙන් තොරව ස්ථාවර වත්කම් ලේඛනයේ සම්ප්‍රේෂණ හා බෙදාහැරීම් රැහැන් යටතේ වෙනම විෂයයක් ලෙස දක්වා තිබුණි. තවද ඉහත නිවැරදි කිරීම් හේතුවෙන් වූ හානිකරණ බලපෑම තහවුරු කර නොතිබූ අතර ඒ අනුව මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

1.3.3 නොසැසඳූ වෙනස්කම්

පහත සඳහන් නොසැසඳූ වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය.

(අ) මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට ලංකා විදුලි සමාගමෙන් (LECO) ලැබිය යුතු මුදල ලංකා විදුලි සමාගමේ (LECO) මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ සසඳා නොතිබුණි. එබැවින් එම මූල්‍ය ප්‍රකාශනයන් දෙක අතර රු.මිලියන 19 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ප්‍රධාන කාර්යාලයේ හා මණ්ඩලයේ උප අංශයන් අතර අන්තර් ජංගම ගිණුම් ශේෂයන් සැසඳී නොතිබූ අතර 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළිවෙලින් රු.මිලියන 2 ක හා රු.මිලියන 269 ක ශුද්ධ වෙනස්කම් නිරීක්ෂණය විය. තවද මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙළඳ හා වෙනත් ලැබිය යුතු ශේෂ යටතේ එම ශේෂයන් අදාළ නොවන පරිදි දක්වා තිබුණි.

(ඇ) 2012 වර්ෂයේදී කෙරිගෙන යන වැඩ වලින් (WIP) දේපල, පිරිසත හා උපකරණවලට මාරු කරන ලද නිම කරන ලද කාර්යයන් අතර රු. මිලියන 307 ක වෙනසක් මූල්‍ය ප්‍රකාශන සමඟ ඉදිරිපත් කරන ලද වත්කම් උපලේඛනය හා කෙරිගෙන යන වැඩ උප ලේඛනය අනුව නිරීක්ෂණය විය.

(ඈ) බෙදාහැරීම් කලාප 3 හි 2012 වර්ෂයේදී කෙරිගෙන යන වැඩ (WIP) ගිණුමෙන් මාරු කරන ලද නිම කරන ලද කාර්යයන්හි වටිනාකම හා කෙරිගෙන යන වැඩ වලින් දේපල, පිරිසත හා උපකරණවලට මාරු කරන ලද කාර්යයන්හි වටිනාකම අතර රු.මිලියන 39 ක වෙනසක් නිරීක්ෂණය විය.

1.3.4. ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ගිණුම්

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) ප්‍රාදේශීය අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය හා ප්‍රධාන අවිනිශ්චිත ගිණුමේ ශේෂය 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට පිළිවෙලින් රු.මිලියන 16 ක් හා රු මිලියන 8 ක් විය. එම අවිනිශ්චිත ගිණුම් පිළිබඳව කාල විශ්ලේෂණයන් පිළියෙල කර නොතිබූ අතර එම අවිනිශ්චිත ශේෂයන් නිරවුල් කිරීමට කටයුතු කර නොතිබුණි.
- (ආ) 2008 ජනවාරි 24 දිනැති දේශීය ආදායම් කොමසාරිස් ජනරාල්ගේ ලිපියෙන් උපදෙස් දී ඇති පරිදි පසු වර්ෂවලදී පැන නගින මණ්ඩලයේ බදු බැරකමකට එරෙහිව නිරවුල් කිරීමෙන් තොරව, රු.මිලියන 38 ක භාණ්ඩ හා සේවා බදු (GST) වැඩිපුර ගෙවීමක් 2002 ජනවාරි සිට අයකරගත යුතු ලෙස මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරියට ගෙනවිත් තිබුණි.
- (ඇ) ලංකා විදුලි සමාගමේ බස්නාහිර පළාත දකුණ - II (WPS-II) හි පහත සඳහන් හර හා බැර ශේෂයන්, 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට දීර්ඝ කාලයක් නිරවුල් කිරීමෙන් තොරව පැවතුණි.

ශාඛාව	ගිණුම් අංකය	2011 දෙසැම්බර් 31 දිනට ශේෂය	
		රු.මිලියන	රු.මිලියන
නුගේගොඩ	9742661/8	(11)	
	9742662/8	5	
	9742009/8	(7)	(13)
කෝට්ටේ	9742663/8	(9)	
	9742008/8	14	
	FAC	19	24
	එකතුව		<u>11</u>

- (ඈ) 2003 දෙසැම්බර් 17 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ප්‍රකාරව, ජාත්‍යන්තර සහයෝගීතා නියෝජිතායතනය සඳහා වූ ජපන් බැංකුවෙන් (ජාතිසචල) එස්එල්- සී 15 යටතේ වූ රු.මිලියන 3,047 ක වැඩසටහන් ණය භාණ්ඩාගාරය මඟින් ලැබිය යුතු ලෙස මණ්ඩලය විසින් ගිණුම්ගත කර තිබුණි. පසුව, 2006 දෙසැම්බර් 02 දිනැති අංක ටීඕ/ආර්ඊවී/එස්එල්/ 2/96 දරන භාණ්ඩාගාර මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තුවේ අධ්‍යක්ෂ ජනරාල්ගේ ලිපියෙන්, එම මුදල භාණ්ඩාගාරයට ලැබුණු වැඩ සටහන් ණයක් හෙයින්

නිරවුල් කිරීමට සැලකිය නොහැකි බව මණ්ඩලයට දන්වා තිබුණි. එම මුදල 2003 වර්ෂයේදී ලැබිය යුතු ලෙස ගිණුම්ගත කර තිබූ අතර, අයකර ගැනීම පිළිබඳ තහවුරු කර ගැනීමෙන් තොරව එදින සිට මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ඉදිරියට ගෙනවිත් තිබුණි.

එම ලැබිය යුතු ශේෂය මණ්ඩලයේ ගිණුම්වලින් ලියාහැරීමට 2013 වර්ෂයේදී තීරණයක් ගෙන තිබුණද, ශ්‍රී ලංගිප්‍ර 10 - වාර්තාකරණ කාල පරිච්ඡේදයට පසු සිදුවීම, යටතේ අනුකූල වන පරිදි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ගැලපීම් කර නොතිබුණි.

1.3.5 විගණනය සඳහා සාක්ෂි නොවීම

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

- (අ) උච්ච පළාත් කාර්යාලයට අයත් රු.මිලියන 38 ක් වටිනා ඉඩම් 12 ක හිමිකම් ඔප්පු විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.
- (ආ) බස්නාහිර පළාත දකුණ II (WPS II) ට අදාළ පහත සඳහන් කාර්යයන් වර්ෂයකට වැඩි කාලයක් සම්පූර්ණ නොකිරීමට හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

කාල විශ්ලේෂණය	කාර්යයන් සංඛ්‍යාව	2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට කෙරීගෙන යන වැඩ වටිනාකම
-----	-----	-----
		රු.මිලියන
වර්ෂ 1 සිට 2 දක්වා	2,344	450
වර්ෂ 2 සිට 3 දක්වා	1,016	268
වර්ෂ 3 සිට 4 දක්වා	317	124
වර්ෂ 4 සිට 5 දක්වා	121	58
වර්ෂ 5 ට වැඩි	350	64
	-----	-----
එකතුව	<u>4,148</u>	<u>964</u>

(ඇ) 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මාස 6 කට වැඩි කාලයකට පෙර මණ්ඩලයට ලැබී තිබුණු එකතුව රු.මිලියන 14 ක් වටිනාකම වූ තොග විෂයයන් 7 ක් වර්ෂයේ අවසාන තොගයට ගෙන නොතිබූ අතර එයට හේතු විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

(ඈ) භාණ්ඩාගාරය විසින් ලබාදෙන ලද රු.මිලියන 128,240 ක් වටිනා ණය මුදල් හතරකට අදාළව මහා භාණ්ඩාගාරය සමඟ උප ණය ගිවිසුම්වලට එළඹ නොතිබූ අතර ඒ

හේතුවෙන් ආපසු ගෙවීම් උපලේඛනය හා එම ණය සඳහා පොලිය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබුණි.

1.3.6 නීති, රීති, රෙගුලාසි හා කළමනාකරණ තීරණවලට අනුකූල නොවීම

පහත සඳහන් අනුකූල නොවීමේ අවස්ථා විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය.

(අ) 1969 අංක 17 දරන ලංකා විදුලි බල මණ්ඩල පනත

(i) 47(1) (ආ) වගන්තිය - මණ්ඩලය විසින් ලබාගන්නා ලද ණය ආපසු ගෙවීමට අදාළව මණ්ඩලය විසින් මහා භාණ්ඩාගාරය සමඟ නිදන් අරමුදලක් ස්ථාපනය කර පවත්වා ගත යුතුය. මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ණය නිදහස් කිරීමේ සංචිතයක් (Loan Redemption Reserve) දක්වා තිබුණද, එය 2000 වර්ෂයේ සිට යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි. 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට එම සංචිත ගිණුමේ ශේෂය රු.මිලියන 17,447 ක් විය.

(ii) 47(2)(අ) වගන්තිය - මණ්ඩලයේ වංචල හා නිශ්චල දේපලවල ක්ෂය ආවරණය කර ගැනීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් මහා භාණ්ඩාගාරය සමඟ ක්ෂය සංචිතයක් ස්ථාපිත කර පවත්වා ගත යුතුය. කෙසේ වුවද මෙම අවශ්‍යතාවයට පටහැනිව, 2000 දෙසැම්බර් 31 දක්වා වාර්ෂිකව රු.මිලියන 1 ක් මාරු කිරීම මඟින් මණ්ඩලය එහි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල ක්ෂය සංචිතයක් ඇති කර තිබූ අතර ඉන් පසු කිසිදු සංවලනයක් සිදුවී නොතිබුණි. එදිනට සමුච්චිතව පැවති රු.මිලියන 23 ක මුදල කිසිදු සමාලෝචනයකින් තොරව වාර්ෂික මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල අඛණ්ඩව ඉදිරියට ගෙනැවිත් තිබුණි.

(iii) 47(2)(ආ) වගන්තිය - මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය තහවුරු කර ගැනීම සඳහා හා මණ්ඩලය විසින් වරින්වර තීරණය කරනු ලබන වෙනත් එවැනි අරමුණු සඳහා ආදායම් මුදල්වලින් ප්‍රාග්ධන වැඩ සඳහා මූල්‍යයනය කිරීමේ අරමුණින් මණ්ඩලය විසින් මහා භාණ්ඩාගාරය සමඟ එක්ව පොදු සංචිතයක් ස්ථාපිත කර පවත්වා ගත යුතුය. කෙසේ වුවද එම අවශ්‍යතාවයට පටහැනිව මණ්ඩලය විසින් එහි මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල වෙනත් ප්‍රාග්ධන සංචිතයක් ස්ථාපිත කර තිබූ නමුත් එය 2000 වර්ෂය සිට යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි. එම සංචිත ගිණුමේ ශේෂය 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 165.446 ක් විය.

(ආ) 1969 අංක 17 දරන ලංකා විදුලි බල මණ්ඩල පනතේ 46 වගන්තියේ සහ 1971 අංක 38 දරන මුදල් පනතේ 11 කොටසේ 11(අ) හා (ආ) වගන්තිවල විධිවිධානවලට පටහැනිව මණ්ඩලය විසින් 1989 වර්ෂයේ සිට එක් එක් වර්ෂය අවසානයේදී දළ ස්ථාවර වත්කම් මුළු වටිනාකමින් සියයට 0.1 දායකයක් පදනම් කර ගෙන 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 4,433 ක් වූ එහි අරමුදල් ඉන්ෂුවරන්ස් එස්ක්‍රෝ අරමුදලේ ආයෝජනය කර තිබුණි.

(ඇ) 2009 වර්ෂයේ සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි ඊළඟ වැටුප් සංශෝධනයේ සිට උපයන විට ගෙවීම් බදු බැරකම එහි සේවකයන් වෙත මාරු කිරීම සඳහා 2007 දෙසැම්බර් 13 දින ගන්නා ලද අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ඉක්මවා යමින් සේවකයන් විසින් දැරිය යුතු උපයන විට ගෙවීම් බදු මණ්ඩලය විසින් එහි සේවකයන් වෙනුවෙන් ගෙවා තිබුණි. අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය ඉක්මවා යමින් මණ්ඩලය විසින් ගෙවන ලද උපයන විට ගෙවීම් බදු ප්‍රමාණය 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 981 ක් වූ අතර විස්තර පහත දැක්වේ.

<u>වර්ෂය</u>	<u>මුදල</u>
	රු.
2009	215,052,824
2010	362,275,677
2011	194,306,233
2012	269,762,012

එකතුව	<u>981,396,746</u>

2. මූල්‍ය හා මෙහෙයුම් සමාලෝචනය.

2.1 මූල්‍ය ප්‍රතිඵල

ඉදිරිපත් කරන ලද ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශන අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය තුළ දී ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මෙහෙයුම්වලින් වූ ප්‍රතිඵලය රු මිලියන 61,447 ක බදු වලට පෙර පාඩුවක් වූ අතර එයට අනුරූපීව ඉකුත් වර්ෂයේ බදු පෙර ශුද්ධ පාඩුව රු මිලියන 20,185 ක් වූ බැවින් සමාලෝචිත වර්ෂයේ මෙහෙයුම් ප්‍රතිඵලය රු මිලියන 41,262 තවදුරටත් පිරිහීමක් දැක්වුණි.

එම පිරිහීම සඳහා ප්‍රධාන හේතූන් පහත දැක්වේ.

(අ) පහත විග්‍රහ කර ඇති පරිදි, 2011 වර්ෂයේ ගිවෙසැ (Gwh) 4,619 ක් වූ ජල විදුලිබල උත්පාදනය ජල විදුලි බල ජලාශයන්හි අඩු ජල මට්ටම හේතුවෙන් 2012 වර්ෂයේදී ගිවෙසැ (Gwh) 1,327 කින් එනම් සියයට 29 කින් පහත වැටී තිබුණු අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස 2012 වර්ෂයේ ගිවෙසැ (Gwh) 451 ක වැඩි වූ ඉල්ලුමට සරිලන පරිදි තාප විදුලි බලය ගිවෙසැ (Gwh) 1552 කින් (ගිවෙසැ 1,404 ක් ගල් අඟුරු යොදා ගනිමින් උත්පාදනය කර තිබුණි.) එනම් සියයට 23 කින් වැඩි කිරීමට සිදුවී තිබුණි.

විදුලිබල උත්පාදන තොරතුරු

මූලාශ්‍රය	2012	2011	වෙනස	
	ගිවෙසැ	ගිවෙසැ	ගිවෙසැ	%
ජල විදුලි	3,292	4,619	- 1327	29
තාප	8,338	6,786	1,552	23
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලය	171	125	46	37
	-----	-----	-----	---
එකතුව	<u>11,801</u>	<u>11,530</u>	<u>271</u>	02

මෙම සිදුවීම් හේතුවෙන් ඉන්ධන වලට සහ ස්වාධීන විදුලිබල සැපයුම්කරුවන්ගෙන් විදුලිබලය මිලදී ගැනීමට සිදුවීම නිසා මණ්ඩලයට විශාල වියදමක් දැරීමට සිදු විය. 2012 වර්ෂයේ මෙම කරුණු දෙක සඳහා දරන ලද පිරිවැය ඉහළයාම ඉකුත් වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී පිළිවෙලින් රු මිලියන 21,622 ක් හා රු මිලියන 36,120 ක් විය. ක්ෂය මුළු පාඩුව වැඩිවීමට පිළිවෙලින් සියයට 52 කින් හා 87 කින් දායක වී තිබුණි.

(ආ) ඉල්ලුමේ සුළු වැඩිවීමක ප්‍රතිඵලයක් ලෙස රු මිලියන 31,052 ක අතිරේක ආදායමක් උපයා තිබුණද, ප්‍රධාන වශයෙන් පවත්නා ගාස්තු ව්‍යුහය හේතුවෙන් 2012 වර්ෂයේදී මණ්ඩලය පාඩු තත්ත්වයට ඇදී ගොස් තිබුණි. කෙසේ වුවද සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී මණ්ඩලය විසින් සිදු කරන ලද ජාතික දායකත්වය කළ නොහැක.

පාඩු සංයුතිය - 2012

වර්ගය	ලාභය / පාඩුව	
	රු මිලියන	%
ගෘහස්ථ	(32,716)	(54)
ආගමික	(795)	(01)
සාමාන්‍ය ගාස්තු	8,413	14
කර්මාන්ත	(24,528)	(40)
හෝටල්	(771)	(01)
විටී ආලෝකකරණය	(2,346)	(04)
ලං වි ස (LECO) විකුණුම්	(8,420)	(14)
	-----	-----
එකතුව	<u>(61,163)</u>	<u>100</u>

ඒ අනුව, සාමාන්‍ය ගාස්තු පාරිභෝගික වර්ගය හැර අන් සියළු පාරිභෝගිකයන් ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ පාඩුවට විවිධ ප්‍රතිශතයන්ගෙන් දායක වේ. ගෘහස්ථ හා කර්මාන්ත පාරිභෝගිකයන් පාඩුවට ඉහළම දායකත්වය සපයන අතර ඔවුන්ගේ එම මුළු දායකත්වය සියයට 94 කි.

2.2 විග්‍රහාත්මක මූල්‍ය සමාලෝචනය

ලබාගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, සමාලෝචිත වර්ෂය හා පෙර වර්ෂය අවසානයට මූල්‍ය තත්ත්වය පිළිබඳ විශේෂ තත්ත්වයන් පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

විෂයය	ප්‍රචර්ථන වර්ෂය	පෙර වර්ෂය (නැවත ගලපන ලද)	පෙර වර්ෂයට වැඩි වෙනසෙහි ප්‍රතිශතය
	රු මිලියන	රු මිලියන	
ජංගම නොවන වත්කම්	627,685	550,521	14
ජංගම වත්කම්	110,486	110,813	(40)
මුළු වත්කම්	738,171	661,334	12
ජංගම බැරකම්	137,356	122,026	13
කාරක ප්‍රාග්ධනය	(26,870)	(11,214)	140

යෙද වූ මුළු ප්‍රාග්ධනය	600,815	539,307	11
ජංගම නොවන බැරකම්	407,585	281,843	45
හිමිකම්	193,230	257,464	(25)

ඒ අනුව, ජංගම නොවන වත්කම් රු බිලියන 77 කින් එනම් සියයට 14 කින් වැඩිවීම හේතුවෙන් පෙර වර්ෂය සමඟ සැසඳීමේදී සමාලෝචිත වර්ෂයේ මුළු වත්කම් සියයට 12 කින් ඉහළ ගොස් තිබුණි. මේ අතර පෙර වර්ෂයේ රු බිලියන 11 ක් වූ ශුද්ධ ජංගම වත්කම් සෘණ සංඛ්‍යාව 2012 වර්ෂයේදී රු බිලියන 27 ක සෘණ සංඛ්‍යාවක් වූයෙන් එය සියයට 140 ක වැඩි වීමක් විය. මෙම බිඳවැටීමට ප්‍රධාන වශයෙන් හේතු වූයේ දිගු කාලීන ණය ගැනීමිචල ප්‍රවර්ධන කොටස රු.බිලියන 30 කින් වැඩිවීම හා ස්වාධීන විදුලි බල සැපයුම්කරුවන්ට ගෙවිය යුතු ප්‍රමාණය රු බිලියන 14 කින් එනම් පෙර වර්ෂයේ රු බිලියන 15 ක වැඩිවීම සමඟ සැසඳීමේදී සියයට 93 කින් වැඩි වීමයි.

2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට මණ්ඩලයේ මුළු ප්‍රාග්ධන යෙදවුම් ප්‍රමාණයෙන් සියයට 68 ක්වූ රු බිලියන 600 ක් ණය අරමුදල්වලින් මූල්‍යයනය කර තිබූ අතර පෙර වර්ෂයේ එම ප්‍රමාණය සියයට 52 ක් විය. ඉහත විශ්ලේෂණයට අනුව, 2012 වර්ෂයේදීත් මණ්ඩලය පෙර වර්ෂවලදී මුහුණ දුන් පරිදි දුර්වල මූල්‍ය කළමනාකරණය නිරූපනය කෙරෙන බරපතල ද්‍රවශීලතා ගැටළුවලට මුහුණ දී ඇති බව අනාවරණය විය.

2.3 මෙහෙයුම් සමාලෝචනය

2.3.1 විදුලිබල උත්පාදනය

සමාලෝචිත වර්ෂයේ හා පෙර වර්ෂ දෙකෙහි විදුලිබල උත්පාදනය පිළිබඳ විශ්ලේෂණයක් පහත වගුවෙන් දැක්වේ.

මූලාශ්‍රය	2012		2011		2010	
	ශීවොපැ	%	ශීවොපැ	%	ශීවොපැ	%
ජල විදුලි	3,292	28	4,619	40	5,634	53
තාප	8,338	71	6,786	59	4,994	47
සාම්ප්‍රදායික නොවන පුනර්ජනනීය බලය	171	1	125	1	86	1
එකතුව	<u>11,801</u>	<u>100</u>	<u>11,530</u>	<u>100</u>	<u>10,714</u>	<u>100</u>

ඒ අනුව, පසුගිය වර්ෂ තුන තුළදී ජල විදුලිබල උත්පාදනය ක්‍රමයෙන් අඩු වී ඇති බව අනාවරණය වූ අතර රටෙහි අඛණ්ඩ විදුලි බල සැපයුම පවත්වා ගෙන යාම සඳහා කාප විදුලි බල උත්පාදනය කෙරෙහි යොමු වීම හැර වෙනත් විකල්පයක් මණ්ඩලයට නොවීය. කෙසේ වුවද ඉතා වැදගත් අරමුණු වලින් එකක් වූ සාමාන්‍ය මහජනතාවට අඩු පිරිවැයකට විදුලි බල ඒකකයක් සැපයීමේ අරමුණ සමාලෝචිත වර්ෂයේදීත් මණ්ඩලයට ඉටු කර ගත නොහැකි විය.

2.3.2 සෘජු පිරිවැය විශ්ලේෂණය.

සමාලෝචිත වර්ෂයේ මණ්ඩලයේ විකුණුම් පිරිවැය පිළිබඳ සාරාංශයක් පෙර වර්ෂය සමඟ සසඳා පහත වගුවෙහි දැක්වේ.

වර්ෂය	2012		2011	
	රු මිලියන	වියදම මුළු සෘජු පිරිවැයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස	රු.මිලියන	වියදම මුළු සෘජු පිරිවැයෙහි ප්‍රතිශතයක් ලෙස
ඉන්ධන	53,614	24	31,992	21
විදුලි බල මිලදී ගැනීම්	120,264	54	84,144	56
මෙහෙයුම් හා නඩත්තු	27,530	12	18,629	12
ක්ෂය	21,011	10	16,684	11
එකතුව	<u>222,419</u>	<u>100</u>	<u>151,449</u>	<u>100</u>

ඉහත තොරතුරු අනුව මුළු පිරිවැයෙන් සියයට 70 කට වැඩි පිරිවැයක් විදුලි බල මිලදී ගැනීම හා උත්පාදනය සඳහා සෘජුවම සම්බන්ධවන බව අනාවරණය විය.

2.3.3 ඒකක මිල විශ්ලේෂණය.

වර්ෂයේදී 2010 ඉතා සුළු ලාභයක් ඉපයීම හැර පසු ගිය වර්ෂ පහ තුළදී එක් විදුලි ඒකකයක් විකිණීමෙන් සාමාන්‍ය පාඩුව පහත සඳහන් වගුවෙන් දැක්වේ. ඒ අනුව එක් ඒකකයට වාර්තා වූ ඉහළම පාඩුව 2012 වර්ෂයේදී වාර්තා විය.

ඒකක මිල විශ්ලේෂණය

වර්ෂය	සාමාන්‍ය විකුණුම් මිල කිවොපැ. 1 කට	සාමාන්‍ය පිරිවැය කිවොපැ. 1 කට	එක් ඒකකයකට ලාභය/(පාඩුව)
	රු.	රු.	රු.
2008	13.22	18.15	(4.93)
2009	13.13	14.71	(1.58)
2010	13.16	13.02	0.14
2011	13.22	15.59	(2.37)
2012	15.66	21.50	(5.84)

2.4 මතභේදයට තුඩුදෙන කරුණු.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණ කරනු ලැබේ.

(අ) රාජ්‍ය සංස්ථා හා මණ්ඩල ඇතුළත් සියළුම රාජ්‍ය අංශයේ සංවිධානවල මූල්‍ය හා පරිපාලනය සම්බන්ධයෙන් ඒකාකාරී පරිපාටි හා පරිවෘත්තීය පවත්වා ගැනීමට වරින්වර රජය විසින් නිකුත් කරන ලද භාණ්ඩාගාර චක්‍රලේඛ හා රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛ ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලයේ අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ පරිපාලන රීති වශයෙන් අනුගමනය නොකරන්නේ නම් ඔවුන්ට ඒවා අදාළ නොවන බවත් 1969 අංක 31 දරන පනතින් සංශෝධිත 1969 අංක 17 දරන ලංකා විදුලි බල මණ්ඩල පනතට අනුකූලව තත්ත්වය පවත්වා ගෙන තිබුණු බවත් විගණනයේදී නිරීක්ෂණය විය. එවැනි උදාහරණ කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- (i) 1994 ජුනි 04 දිනැති අංක 95 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර දෙපාර්තමේන්තු චක්‍රලේඛයේ දක්වා ඇති පරිදි අමාත්‍ය මණ්ඩලයෙන් හෝ රාජ්‍ය පරිපාලන අමාත්‍යාංශයෙන් හෝ මහා භාණ්ඩාගාරයෙන් අනුමැතිය ලබා ගැනීමෙන් තොරව, වරින් වර අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද පරිදි විවිධ කාර්ය මණ්ඩල දීමනා 39 ක් මණ්ඩලය විසින් ගෙවා තිබුණි. එවැනි දීමනා රු.මිලියන 612 ක් 2012 වර්ෂයේදී ගෙවා තිබූ බව සිදු කරන ලද විගණන නියැදි පරීක්ෂාවේදී අනාවරණය විය.
- (ii) 1990 මාර්තු 09 දිනැති අංක 15/90 දරන රාජ්‍ය පරිපාලන චක්‍රලේඛයට හා 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී/12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර චක්‍රලේඛයට පටහැනිව, මණ්ඩලය විසින් වාර්ෂිකව නුපුහුණු හා අර්ධ පුහුණු සේවකයන්

ලිපිකරුවන්, කැමියර්වරුන්, ගබඩා පාලකවරුන්, යතුරු ලියන්නන්, රියදුරන්, කාර්යාල සහායකයන්, කම්කරුවන් ලෙස වක්‍රලේඛ මගින් දක්වා ඇති පරිදි සුදුසුකම් ඇති අයදුම්කරුවන් දීපවාසාඡතව පුවත්පත් දැන්වීම්, ගැසට් නිවේදන ආදිය මගින් අයදුම්පත් කැඳවීමකින් තොරව බඳවා ගෙන තිබුණි. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අදාළ තනතුරුවලට වඩාත් දක්ෂ පුද්ගලයන් බඳවා ගැනීමේ අවස්ථාව මණ්ඩලය විසින් අහිමි කර ගෙන තිබුණි.

(iii) මණ්ඩලයේ සේවකයන්ට තාවකාලිකව රු 1000 ක මාසික දීමනාවක් ගෙවීම සම්බන්ධයෙන් පෙර වර්ෂයේ මාගේ විගණන වාර්තාවෙන් පෙන්වා දෙන ලද තත්ත්වය සමාලෝචිත වර්ෂයේදීද නිවැරදි කර නොතිබුණි.

(iv) 1998 මාර්තු 08 දිනැති අංක 130 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛය ප්‍රකාරව, සියයට 10 සිට සියයට 14 දක්වා පොළියකට වාහන ණය ලබා දීම වෙනුවට මණ්ඩලය විසින් සියයට 4.2 පොළියකට වාහන ලබා දී තිබුණි. තවද මණ්ඩලය විශාල ද්‍රවශීලතා අර්බුදයකට මුහුණ දී සිටියද කිසිදු පාලනයකින් තොරව සේවක ණය ගෙවා ඇති බව නිරීක්ෂණය විය.

(ආ) ලබා ගත හැකි වූ තොරතුරු අනුව, ආයෝජන තීරණ ගැනීම සඳහා මණ්ඩලය විසින් ලංවීම මුදල් කළමනාකරුට බලතල පවරා නොතිබුණ ද පසුගිය වර්ෂවල රක්ෂණ සංවිතයේ ආයෝජන කිරීමේ තීරණ 1990 වර්ෂයේ සිට එනම් අරමුදල සංස්ථාගත කිරීමේ දින සිට මුදල් කළමනාකරු විසින් ගෙන තිබුණි. 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට අවශ්‍ය අනුමැතිය නොමැතිව ආයෝජනය කරන ලද මුළු මුදල රු.මිලියන 4,433 ක් විය.

(ඇ) 2003 සිට 2012 වර්ෂය දක්වා මණ්ඩලයේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල දැක්වෙන රු. 1,200 ක ණය ශේෂය මහා භාණ්ඩාගාරයේ ලිපිගොනුවක තිබූ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයට පිටපතක් නොමැතිව 2004 වර්ෂයේදී විදේශ ප්‍රදාන ආයතනයකට ලියන ලද ලිපියක් පදනම් කරගෙන 2013 වර්ෂයේ ආදායමට ගෙන තිබුණි. මහා භාණ්ඩාගාර ලේකම් සමග සන්නිවේදනයකින් තොරව එවැනි තීරණයක් ගැනීම ගැටළු සහගතවේ.

(ඈ) 2008 මාර්තු 31 දිනැති අමාත්‍ය මණ්ඩල තීරණය අනුව, මණ්ඩලයේ පුනර්ජනනීය බලය පිරිවැයවලින් සියයට 10 ක් සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය (S E A) විසින් ආපසු ගෙවිය යුතුය. කෙසේවුවද, 2008 වර්ෂයේ සිට මණ්ඩලයට ලැබිය යුතු එම පුනර්ජනනීය බලය පිරිවැය සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරිය විසින් ආපසු ගෙවා නොතිබුණි. සුනිත්‍ය බලශක්ති අධිකාරියේ මූල්‍ය ප්‍රකාශනවල බැරකමක් ලෙස

වාර්තාකර නොතිබුණු එම ආපසු ගෙවිය යුතු මුළු මුදල 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට රු.මිලියන 897 ක් විය.

(ඉ) රක්ෂණ සංචිත අරමුදලේ ශේෂය හා 2010 දෙසැම්බර් 31 දිනට රක්ෂණ සංචිත අරමුදලේ ආයෝජන අතර නිරීක්ෂණය වූ රු.මිලියන 3,724 ක උනන්දුව මණ්ඩලයේ ස්වයං - රක්ෂණ ප්‍රතිපත්තිය ප්‍රකාරව ආයෝජනය කර නොතිබුණි. එවැනි ව්‍යවස්ථාපිත අවශ්‍යතාවයන් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා මණ්ඩලයේ විධිමත් මූල්‍ය කළමනාකරණයක් ක්‍රියාත්මක නොවීය.

(ඊ) වර්ෂ ගණනාවක් සඳහා ලංකා විදුලි සමාගමට මණ්ඩලය විසින් විදුලි බලය විකුණා තිබූ අතර ලංකා බනිජ තෙල් සංස්ථාවෙන් ඉන්ධන මිලදී ගෙන තිබුණි. එහෙත් මෙම පාර්ශවයන් දෙක සමග විකුණුම් හා මිලදී ගැනුම් ගිවිසුම්වලට එළඹ නොතිබුණි.

(උ) 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට වෙළඳපොළ වටිනාකම රු මිලියන 32 ක්වූ මණ්ඩලයට අයත් වාහන 31 ක් සඳහා බෙදා හැරීම් කලාප තුනෙහි සමීක්ෂණ කණ්ඩායම විසින් වාර්තා කරන ලද පහත සඳහන් තත්ත්වයන්, එසේ කිරීමට අදාළ අනුමැතිය විගණනයට ඉදිරිපත් කර නොතිබූ බැවින් විගණනයේදී සතුටුදායක ලෙස පිළිගත නොහැකි විය.

- ❖ සමාන ඒකකයකින් (Unit) ඉදිරිපස රියදුරු කුටි (Cab) ආදේශ කිරීම (වාහන 24)
- ❖ පාවිච්චි කරන ලද A 2 T ක්‍රෝන් මෙහිදී සවි කිරීම (වාහන 2)
- ❖ මුල් (Original) කැබ් පාවිච්චි කරන ලද කැබ් වලින් ආදේශ කිරීම. (වාහන 2)
- ❖ මුල් (Original) ඉදිරිපස කැබ් කොටස හා පසුපස ට්‍රේ කොටස් පාවිච්චි කරන ලද විවිධ වර්ගයේ කැබ් සහ ට්‍රේ වලින් ආදේශ කිරීම. (වාහන 1)
- ❖ පාවිච්චි කරන ලද කොටස්වලින් ඉදිරිපස කැබ් කොටස සහ පසුපස ට්‍රේ ක්‍රෝන් එකක් ප්‍රාදේශීයව සවි කිරීම. (වාහන 1)
- ❖ කොටස් ආදේශ කිරීම. (වාහන 1)

(ඌ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ට ගෙවන ලද (1PPS) ධාරිතා ගාස්තු උප සංරචක දෙකකින් එනම් වැඩිවන (escalable) (සියළුම පරිපාලන වියදම්, මෙහෙයුම් හා නඩත්තු ස්ථාවර ගාස්තු සහ අදාළ වියදම්) සහ වැඩි - නොවන (non - escalable) (සමාගමේ ණය සේවා වගකීම) යනුවෙන් සමන්විත වේ. වැඩි නොවන සංරචකය (ණය ප්‍රතිපූරණය) ප්‍රතිපූරණය කිරීම සඳහා කාලය ඉක්ම ගොස් තිබුණද මණ්ඩලය

එම සංරචකය ප්‍රතිපූරණය කර තිබුණ බව නිරීක්ෂණය වූ අතර 2012 වර්ෂයේදී එසේ ප්‍රතිපූරණය කරන ලද මුදල එජඩො මිලියන 15 ක් හා ජපන් යෙන් මිලියන 183 ක් විය.

(එ) ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින්ට අයත්ව තිබූ විදුලිබල පිරියතවල මෙහෙයුම් හා නඩත්තු පිරිවැය ධාරිතා අයකිරීම් වැඩිවන පිරිවැය සංරචකයේ (Escalable Cost Component) ඇතුළත් කර තිබූ අතර ඒවා දැරීම හෝ නොදැරීම පිළිබඳව නොසලකා මණ්ඩලය විසින් එම පිරිවැය ගෙවා තිබුණි. තවද එම නඩත්තු සඳහා ද්‍රව්‍ය හා අමතර කොටස් ආනයනය කිරීමට අදාළ බදු මණ්ඩලය විසින් වෙනම ප්‍රතිපූරණය කර තිබුණි. එම වියදම ප්‍රතිපූරණය කිරීම සඳහා සීමාවක් නොතිබුණි. සමහර ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින් වෙනත් සමහර නිෂ්පාදකයින්ගේ නඩත්තු කොන්ත්‍රාත් භාරගෙන තිබෙන අතර ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයින් අතර සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් වන අතර එම සම්බන්ධිත පාර්ශවයන් අතර සම්බන්ධිත ගනුදෙනු ද සිදු වී තිබුණි. එබැවින් විදුලිබල පිරියත සඳහා ආනයනික ද්‍රව්‍ය පිළිබඳ තරා උපයෝජනය පරීක්ෂා කිරීමෙන් තොරව බදු ඇතුළත් වියදම් ප්‍රතිපූරණය කිරීම පිළිබඳ විවක්ෂණභාවය විගණනයේදී තහවුරු කළ නොහැකි විය. එලෙස 2012 වර්ෂය සඳහා ප්‍රතිපූරණය කළ මුළු බදු ප්‍රමාණය රු.මිලියන 1,261 ක් විය.

2.5 කළමනාකරණ අකාර්යක්ෂමතා.

පහත නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

(අ) "නොදර්න් පවර් හවුස්" (Northern Power House) යනු උතුරු පළාතේ ගිවොපැ (Gwh) 30 ක පිරියත ධාරිතාවයක් ඇති පුද්ගලික විදුලිබල නිෂ්පාදකයෙකි. කෙසේ වුවද ක්‍රියාත්මක කිරීමේ පරීක්ෂාව අසමත් වීම හේතුවෙන් විදුලිබල පිරියත ආරම්භයේ සිටම එකඟවූ විදුලිබල ගිවොපැ (Gwh) ප්‍රමාණය සැපයීමට සමාගමට නොහැකි වී තිබුණු අතර පසුගිය වර්ෂ තුන තුළ සපයන ලද ගිවොපැ සාමාන්‍යය ගිවොපැ 15 කට වඩා අඩුවිය. තවද වෙනත් ස්වාධීන විදුලිබල නිෂ්පාදකයන්ගේ ඒකක මිලට වඩා මෙම ඒකක පිරිවැයද ඉතා වැඩි වී තිබුණු අතර පසුගිය වර්ෂ තුනක් තුළ එම සමාගමෙන් මිලදී ගැනීමෙන් වූ පාඩුව පහත පරිදි වේ.

වර්ෂය	සාමාන්‍ය ඒකක පිරිවැය	සාමාන්‍ය විකුණුම් මිල	පාඩුව	මුළු පාඩුව
	කි වො පැ. රු / (රු.)	කි වො පැ / (රු.)	කි වො පැ / (රු.)	රු මිලියන
2010	17	13	4	223
2011	18	13	5	429
2012	24	16	8	407

(ආ) ගැල්වනයිසින් කිරීම සඳහා කලාප 1 - කාර්යාලය විසින් සම්බන්ධිත පාර්ශව සමාගමකට භාර දී තිබුණු රු මිලියන 9 ක් වටිනා ගැල්වනයිස් නොකරන ලද කොටස් 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට වසර 5 කට වඩා වැඩි කාලයක් ගතවීත් ආපසු භාර දී නොතිබුණු අතර සම්බන්ධිත පාර්ශවයෙන් මෙම පාඩුව අයකර ගැනීම සඳහා ලංකා විදුලි බල මණ්ඩලය විසින් කිසිදු පියවරක් ගෙන නොතිබුණි.

(ඇ) කලාප 3 හි ඇගයීම් කණ්ඩායම විසින් රු මිලියන 76 කට අගය කරන ලද වාහන 79 ක් ධාවනයට නුසුදුසු ලෙස හඳුනාගෙන තිබූ නමුත් 2013 දෙසැම්බර් 31 දින වන විටත් ඒ පිළිබඳව තවදුරටත් කටයුතු කර නොතිබුණි.

(ඈ) 2011 වසරේදී සිදු කරන ලද තොග සමීක්ෂණයේදී හානි වූ තොග ලෙස හඳුනා ගන්නා ලද රු මිලියන 30 ක පිරිවැය වූ තොග අයිතමයන් 2013 ජූලි 31 වන විටත් සුදුසු පියවරක් ගැනීමෙන් තොරව බස්නාහිර පළාත දකුණ II තොග පරිශ්‍රයේ නිෂ්කාර්ය ලෙස පැවතුණි.

(ඉ) මණ්ඩලයේ පිළිගත් පරිපාටියට අනුකූලව පැවැත්විය යුතු රු මිලියන 86 ක ආරක්ෂක තැන්පතුවට අඩුවෙන් රු මිලියන 61 ක ආරක්ෂක තැන්පතුවක් බස්නාහිර පළාත දකුණ II කාර්යාලය විසින් පාරිභෝගිකයන් 172 ක් වෙනුවෙන් පවත්වා ගෙනගොස් තිබුණි. එබැවින් මණ්ඩලය එම පාරිභෝගිකයන් සමග ඉතා ඉහළ ණය අවදානමක් සහිතව ගනුදෙනු කෙරේ.

(ඊ) 2003 ජුනි 02 දිනැති අංක පීඊඩී / 12 දරන රාජ්‍ය ව්‍යාපාර වක්‍රලේඛයේ 7.2 ඡේදයට අනුව සියළුම රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන් සියළුම ප්‍රධාන මෙහෙයුම් ආවරණය කර, ක්‍රමානුකූලව සංශෝධනය කර හා යාවත්කාලීන කර ස්වකීය පද්ධති / අත්පොත් තබාගත යුතුය. කෙසේ වුවද 1987 කාලයේදී පිළියෙල කරන ලද මණ්ඩලයේ පරිපාටි සංග්‍රහයන් මණ්ඩලය විසින් සංශෝධනය කර යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි.

(උ) සමාලෝචිත වර්ෂය තුළදී පවතින විශාල මූල්‍ය අර්බුදය තිබියදීත් කිසිදු සීමාවකින් තොරව මණ්ඩලය විසින් රු මිලියන 2,472 ක සේවක ණය එහි සේවකයන් 12,880 කට ලබා දී තිබුණි.

(i) බාහිර ණය දෙන ආයතනවලින් ලබා ගන්නා ලද නිවාස ණය සඳහා සේවකයන්ට 2/3 ක පොලිය ප්‍රතිපූරණය කිරීම සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් පොදු දුර්වලතා නිරීක්ෂණය විය. 2012 වර්ෂයේදී එසේ ප්‍රතිපූරණය කරන ලද මුදල රු මිලියන 892 ක් විය.

- ❖ ණය හිමිකම් සීමාව ඉක්ම වූ සේවකයන්ගේ ණය මුදල් සඳහා ණය පොලී ප්‍රතිපූරණය කිරීම .
- ❖ ස්ථාවර තැන්පතු උකස් කිරීම, මගීන් පුද්ගලික ඇප සහතික ආදිය මගින් ලබාගන්නා ලද පුද්ගලික ණය සඳහා පොලිය ප්‍රතිපූරණය කිරීම.
- ❖ කලත්‍රයා හැර වෙනත් පාර්ශව සමග ඒකාබද්ධව නිලධාරීන් විසින් ලබා ගන්නා ණය සඳහා පොලිය ප්‍රතිපූරණය කිරීම.
- ❖ මූල්‍ය ආයතනවල අවිධිමත් ලිපි පදනම් කරගෙන ණය පොලිය ප්‍රතිපූරණය කිරීම.
- ❖ වෙනත් ණය නිරවුල් කිරීම සඳහා ලබා ගන්නා ලද ණය සඳහා වූ පොලී ප්‍රතිපූරණය කිරීම.
- ❖ නිලධාරියා හෝ කාලත්‍රයා නමින් නොවන දේපල සම්බන්ධ ණය සඳහා ණය පොලී නිලධාරීන්ට ප්‍රතිපූරණය කිරීම.

(ii) 2012 වර්ෂයේදී මණ්ඩලයේ සේවකයන් 172 කට යතුරු පැදි හැර, වාහන සඳහා ණය වෙනුවෙන් රු මිලියන 332 ක් ලබා දී තිබුණි. මේ සම්බන්ධයෙන් පහත සඳහන් පොදු දුර්වලතාවයන් නිරීක්ෂණය විය.

- ❖ ණය සම්බන්ධයෙන් වූ ලියකියවිලි ඉදිරිපත් නොකිරීමේ අවස්ථා නිරීක්ෂණය වූ අතර එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස අරමුණු, කළ කාර්යයන් සඳහා සම්පූර්ණ ණය මුදලම උපයෝජනය කිරීම පිළිබඳව තහවුරු කළ නොහැකි විය.

- ❖ බොහෝ අවස්ථාවලදී ණය මුදලෙන් මිලදී ගන්නා ලද වාහන මණ්ඩලයට උකස් කර නොතිබුණි.
- ❖ ඉහළ ශ්‍රේණිවල නිලධාරීන් (ප්‍රධානීන්) විසින් ලබා ගන්නා ලද ණය සඳහා පහළ ශ්‍රේණිවල නිලධාරීන් (සහාය නිලධාරීන්) සහතික වී තිබුණි.
- ❖ ණය ගන්නන් හා ඔවුන්ගේ ඇපකරුවන් සියයට හතළිහ හෝ සියයට හැටක වැටුප් සීමාව වන සුදුසුකම් නිර්ණායකය නොසලකා ණය ලබා දීමේ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.
- ❖ පරිවාස කාලයේ සිටින නිලධාරීන්ට ණය ලබා දී තිබුණි.
- ❖ සුදුසුකම් සීමාව ඉක්මවමින් ණය ලබා දී තිබුණි.
- ❖ පෙර ණයවල වර්ෂ 5 ක කාලය සම්පූර්ණ වීමට පෙර නව ණය ලබා දී තිබුණි.
- ❖ පෙර හිඟ ණය ශේෂය නිරවුල් කිරීම පිළිබඳ සැලකීමෙන් තොරව නව ණය සම්පූර්ණයෙන් ලබා දී තිබුණි.
- ❖ අසම්පූර්ණ ණය ගිවිසුම් නිරීක්ෂණය විය.
- ❖ රේගු බදු සහනදායී කොන්දේසි මත වාහනයක් ආනයනය කිරීම සඳහා ලබා දී තිබූ ණයක් වෙනුවෙන්, මණ්ඩලයේ සාමාන්‍යාධිකාරීගේ චක්‍රලේඛ උපදෙස් ප්‍රකාරව ණයකරු විසින් ණයවර ලිපිය විවෘත කළ බැංකුවේ නමින් වෙනුවට මණ්ඩලයෙන් ණය මුදල ලබාගත් නිලධාරියාගේ නමින් චෙක්පතක් ලියා තිබුණි.
- ❖ අදාළ අංශ මගින් ලබා දෙන ණය සම්පූර්ණයෙන් නිරවුල් කරන තුරු ඒකාකාරී ආකාරයකින් වාර්ෂික ආදායම් බලපත්‍ර හා සර්වත්‍රාභී රක්ෂණ සහතිකවල පිටපත් පරීක්ෂා නොකිරීමේ හා ලබා නොගැනීමේ අවස්ථා නිරීක්ෂණය විය.

2.6 මානව සම්පත් කළමනාකරණය.

පහත සඳහන් නිරීක්ෂණයන් කරනු ලැබේ.

- (අ) මණ්ඩලයේ බඳවා ගැනීම් යෝජනා ක්‍රමය (SOR) දීර්ඝ කාලයක් යාවත්කාලීන කර නොතිබුණි.
- (ආ) අනුමත කාර්ය මණ්ඩලයක් නොමැතිව මිනිස් බල සමාගම්වලින් බඳවාගැනීම් කර තිබුණි.

- (ඇ) 2012 වර්ෂය සඳහා අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය විසින් අනුමත කරන ලද කාර්ය මණ්ඩල සැලැස්ම අභිබවා සේවකයන් 946 ක් බාහිරින් බඳවා ගෙන තිබුණි. 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට බාහිරින් බඳවා ගන්නා ලද මුළු සේවක සංඛ්‍යාව 4,045 ක් වූ අතර එය මණ්ඩලයේ මුළු සේවක ප්‍රමාණයෙන් සියයට 25 ක් නියෝජනය විය.
- (ඈ) අනුමත සේවක සංඛ්‍යාවෙන් පහත දැක්වෙන අත්‍යවශ්‍ය තනතුරු 2012 දෙසැම්බර් 31 දිනට පුරප්පාඩු වී තිබුණි.

සේවක වර්ගය -----	පුරප්පාඩු තනතුරු සංඛ්‍යාව -----
විධායක	186
මධ්‍යම මට්ටමේ තාක්ෂණික සේවය	177
පුහුණු තාක්ෂණ සේවය	579
අර්ධ පුහුණු තාක්ෂණ සේවය	1,599
වෙනත් පුහුණු ශ්‍රේණි	34

එකතුව	<u>2,575</u>

- (ඉ) නුපුහුණු ක්ෂේත්‍ර සේවය සඳහා අනුමත සේවක සංඛ්‍යාව 1,716 කින් ඉක්මවා තිබුණි.
- (ඊ) උසස්වීම් සඳහා සලකා බලන එකම කරුණ ජ්‍යෙෂ්ඨත්වය වූ අතර අනුප්‍රාප්තික සැලැස්මක් නොවීය. එමනිසා, උසස්වීම් සේවකයාට ප්‍රතිලාභී වූ අතර ආයතනයට ප්‍රතිලාභයක් නොවීය. උසස් තනතුරු සඳහා උසස්වීම් ඉතා කෙටිකලකදී එනම් අර්ධ වර්ෂයකට අඩු කාලයක් තුළ දීත් ලබා දී තිබූ අතර එය මණ්ඩලයේ අයහපත් පරිචයක් විය.
- (උ) විධිමත් මාරු කිරීම් ප්‍රතිපත්තියක් ක්‍රියාත්මක කිරීම නිරීක්ෂණය නොවීය. ඇතැම් සේවකයන් විශේෂයෙන් ප්‍රධාන තනතුරුවල වර්ෂ 10 සිට 20 දක්වා කාලයක් එකම තනතුරෙහි එකම ස්ථානයෙහි සේවයේ යෙදී තිබුණි. තවද එවැනි ක්‍රියා පරිපාටියක් ඔවුන් උසස්වීම් සඳහා සුදුසුකම් ලබන විට සමස්ත පලපුරුද්ද ලබා ගැනීම සඳහා යහපත් පරිසරයක් නොසපයයි. උදාහරණයක් ලෙස දැනට බෙදා හැරීම් අංශ සඳහා තීරණ ගන්නා ප්‍රධාන ස්ථානය වන බෙදාහැරීම් සම්බන්ධීකරණ කමිටුවේ (DCC)

සාමාජිකයන් වන බෙදා හැරීම් මුළු කලාප 4 හිම සමාන්‍යාධිකාරීන් (AGMM) හට බෙදා හැරීම් ක්ෂේත්‍රය පිළිබඳ පළපුරුද්දක් නොවීය.

- (උ) මානව සම්පත් අංශයේ ප්‍රධාන තනතුර නියෝජ්‍ය සාමාන්‍යාධිකාරී (පිරිස්)වන අතර එම තනතුර වෙනත් සේවාවලට විශේෂයෙන් විදුලි ඉංජිනේරුවරු සඳහා විවෘත වීමට හැකිවන පරිදි බඳවා ගැනීම් පරිපාටියේ (SOR) එම තනතුර සඳහා අවශ්‍ය මානව සම්පත් සුදුසුකම් හා පළපුරුද්ද විශේෂයෙන් සඳහන් කර නොතිබුණි. එමනිසා දැනට පවත්නා බඳවා ගැනීම් පරිපාටිය (SOR) සම්පූර්ණ හා නිවැරදි ලෙස සැලකිය නොහැක.
- (එ) තනතුරු දෙකක් අතර නොගැලපීමක් ඇති කරමින් මණ්ඩලයේ පිරිස් කළමනාකරණ අංශයේ ප්‍රධාන ඉංජිනේරු තනතුර (මානව සම්පත් ප්‍රතිපත්ති) ඇති කර තිබුණි.
- (ඒ) පවත්නා බඳවා ගැනීම් පරිපාටිය (SOR) අනුව, මානව සම්පත් (HRO) සේවයේ මුළු කාර්ය මණ්ඩලයෙන් සියයට 50 ක් බාහිරින් පුරවන අතර එම ප්‍රතිශතය වර්ෂයෙන් වර්ෂයට සියයට 85 ක් දක්වා වැඩි කිරීමට සැලසුම් කර තිබුණි. කෙසේ වුවද, මණ්ඩල ඉතිහාසයේ දීර්ඝම කාලයක් ඉංජිනේරුවරුන් දෙදෙනෙකු විසින් ප්‍රධාන කාර්යයන් ආවරණය කරන බැවින් හා එම අංශයේ 4 ශ්‍රේණියට වැඩි තනතුරු මානව සම්පත් ක්ෂේත්‍රය හැර වෙනත් සේවා වලට විවෘතව තිබූ බැවින්, එම බාහිරව බඳවා ගන්නා සේවකයන්ට උසස්වීම් යෝජනා ක්‍රමයේ පැහැදිලි උසස්වීම් මාර්ගයක් ඇති බවට නිරීක්ෂණය නොවීය.
- (ඔ) මානව සම්පත් කළමනාකරු (HRM) හා මානව සම්පත් නිලධාරී (HRO) සෘජුවම බඳවා ගැනීම සඳහා 100 ට වැඩි සේවකයන් සිටින ආයතනයක මානව සම්පත් ක්ෂේත්‍රයේ අවශ්‍යවන වර්ෂ 06 ක පළපුරුද්ද මෙම ආයතනයේ කටයුතු කරන මුළු සේවක සංඛ්‍යාව සමඟ සැසඳීමේදී ප්‍රමාණවත් නොවේ.

2.7 අයවැය පාලනය.

අයවැය හා ත්‍යාග සංඛ්‍යා අතර සැලකිය යුතු විචලනයන් නිරීක්ෂණය වූයෙන් අයවැය ලේඛනය ඵලදායී කළමනාකරණ පාලන කාරකයක් ලෙස යොදා ගෙන නොතිබුණු බව නිරීක්ෂණය විය.

3. පද්ධති හා පාලන

විගණනයේදී නිරීක්ෂණය වූ පද්ධති හා පාලන අඩුපාඩු මුදල් පනතේ 13 (17) (ඒ) වගන්තිය ප්‍රකාරව නිකුත් කරන ලද මාගේ විස්තරාත්මක වාර්තාව මගින් මණ්ඩලයේ අවධානයට යොමු කරන ලදී. පහත සඳහන් පාලන ක්ෂේත්‍රයන් කෙරෙහි විශේෂ අවධානය යොමු කිරීම අවශ්‍ය වේ.

- (අ) වත්කම් කළමනාකරණය
- (ආ) ලැබිය යුතු හා ගෙවිය යුතු ශේෂ
- (ඇ) තොග පාලනය හා ගබඩා කළමනාකරණය
- (ඈ) මානව සම්පත් කළමනාකරණය
- (ඉ) ගිණුම් කරණය හා මූල්‍ය කළමනාකරණය
- (ඊ) ආයෝජන හා පරිපාලිතයන් පිළිබඳ පාලනය
- (උ) කෙටිගෙන යන වැඩ
- (ඌ) ව්‍යාපෘති කළමනාකරණය හා පාලනය
- (එ) අයවැය
- (ඒ) සේවක ණය
- (ඔ) විකුණුම්